

PLAIVRI HUNEDORENE

REVISTA ASOCIAȚIEI CORP. DIDACTIC
PRIMAR DIN J. B. HUNEDOARA.
ORGAN DE CULTURĂ PROFESIONALĂ ȘI GENERALĂ.

CUPRINSUL:

	Pag.
400 ani dela nașterea lui Montaigne, <i>Maria Lenkei</i>	1
Manifest. cult. ale învățătorimii la Petroșeni, <i>Asistent</i>	3
Octavian Goga, <i>Ana Husti</i>	6
Șt. nat. și metoda activă, <i>Emilian Tetileanu</i>	13
Școala păcii , I. <i>Măgură</i>	17
Este bună programa actuală a geografiei? <i>Al. David</i>	19
Din studiul psiho-pedagogiei, <i>Emilia Ivașcoiu</i>	22
«Mormântul unei învățătoare», * * *	23
Recenzii:	
Aron Cotruș: Printre oameni în mers, <i>a. d.</i>	25
Cronica mărunță: Incheem anul al III-lea, Ne mor învățătorii, † Iuliu Vuia, Sanatoriile Asociației, «Eu sunt cu plugarii nu cu ciorogarii», Anunțuri editoriale, Dela asociația județe- ană și regională. — Dela administrație.	

Revista „Plaiuri Hunedorene“ apare lunar sub conducerea unui comitet de redacție compus din :

Sabin Jula — Simeria, președintele Asociației învățătorilor,
A. Constantinescu — Hunedoara, v. președintele Asoc. învă.,
Ioan Ciora — membru în Comitetul Asociației învățătorilor,
Nicolae Crețu — Orăștie, membru în Comitetul Asoc. învă.,
I. Morțun — Simeria, secretarul Asociației învățătorilor,
Alexiu David — Petroșani, institutor.

Redacția : **AL. DAVID.** — Administrația : **GH. ITTU.**

COLABORATORII REVISTEI

Izabela Sandoveanu și Apostol Culea — București,
Olimpia Teodoru — Lugoj, **Victoria Popagoga** — Hunedoara.

Constantin Sporea, Victor Solomon, Elena Sporea, I. Mihu, N. Sporea și Iosif Stanca — Deva,
I. Măgură.

C-tin Stan și Petre Petrescu — Sibiu, **Vasile Lucaciu** — Petroșeni, **Marin Biciulescu** — București,
P. Rusu — Tebea, **Alexiu David** — Petroșeni, **Sabin Jula și I. Morțun** — Simeria, **Nicolae Crețu** — Orăștie,
A. Constantinescu și Valeria Nemet — Hunedoara,
Ioan Baciu — Răcăștie, **Daniil Popescu** — Hășdat,
Pavel Popescu — Peștișul=Mic, **Pompeiu Hossu Longin** — Vulcan, **Sterian Ciucescu** — Ruda,
N. Roșca-Greci, G. Mironescu — Iași, **I. Bura, Pavel Lazăr** — Brad, **M. Butoi** — Luncoiul=de=sus,
G. Enescu — Pitești și **N. Danielescu** — Deva,
Elisabeta Beisser Ghelar, Niculae Manea — Curpeni.
M. Bogza, E. Dan, Veronica Oana, Gh. Ittu, P. D. Cristea, V. Popa, Veturia Mărginean, Emilia Ivașcoiu, P. Simoiu, Gh. Foteșcu, D. I. Băgescu, Gh. Beuran, Ion C. Florea, I. Barna, O. Dubenschi, N. Manea, M. L. Ramses, V. I. Mareș, I. Mermezeu, I. Mânduc, I. Trifoiu, I. Brătulescu, T. Ittu, Harwig Fr., Ion Sântimbreanu, Maria Lenkei, Sp. Popescu.

Manuscrisele se vor trimite direct redacției.

ABONAMENTUL: 100 LEI.

Abonamentele și anul revistei se socotesc după anii școlari adică de 1 SEPTEMBRIE la 1 IULIE.

CUPRINSUL NUMERILOR 20—30.

- A. . . .* Din frumusețile jud. nostru.
- Asistent:* Manifestațiile cult. ale învă. la Petroșeni.
- Baciu I.:* Comemorarea lui Haret.
- Barbonie I.:* Impresii dintr'o excursie.
- Beisser E.:* Intimități din Egipt.
- Borro E.:** Rostul vieții.
- Bogza M.:* Grade în învă. primar, Metoda activă.
- Braica P.:* Congresul învă. din jud. Hunedoara.
- Brătulescu și Comșa:* Fondul de ajutoare.
- Beuran Gh.:* Agronomii în învă. prim., Desființarea comit. școlare.
- Calafeteanu Gh.:* Despre aptitudini.
- Costescu G. N.:** Spiru Haret.
- Camber E.:* Problema criticilor, Cunoașterea lumii prin simțuri.
- Ciucescu S.:* Haos (versuri).
- David Al.:* Concepția Jianului despre școală, Marele învă. american Ang. Patri, Invățătoria și prefacerile sociale, Angelo Patri, O aniversare și o sărbătorire, Răspuns, Este bună programa act. a geografiei? Arhiva școlii, Situația învă. primar din județul Hunedoara, Aron Cotruș: «Printre oameni în mers» (recenzie).
- Fodor I.:* Importanța folclorului pt. educație.
- Frunză:* Conferință regională.
- Georgeoni Tr.:* Despre aptitudine și individualizarea ed.
- Giurgiu Gh. M.:* Gândirea în șc. și viață, Insemnătatea muzicii în ed.
- Gusti D.:** Statul cultural.
- Hartwig Fr.:* Marșul lui Tudor (armonizare).
- Husti Ana:* Octavian Goga.
- Incicău P.:* Din trecutul Băii de Criș.
- Ittu G.:* Moartea unui mare pedagog Român, Spiru Haret.
- Ittu T.:* Toamna (lecție pr.)
- Ivașcoiu E.:* Din studiul psiho=pedagogie.
- Jula S.:* Apel.

- Lenkei M.:* Curente noi în ped. contemporană, 400 ani dela nașterea lui Montaigne, M. Nistor: Constatări privitoare la șc. pr. din jud. Turda (recenzie).
- Hosszu P. L.:* Folclorul în educație.
- Măgură I.:** Școala păcii.
- Mărgineanu V.:* Din realizările fascismului ital. pe teren educ., Sp. Haret pedagog. național (recenzie) R. Motru: «Vocația» (recenzie), Evocări de ziua opilului.
- Molodeț:* Teatrul și educația.
- Participaut:* Cercul cult. Simeria, Congresul F. C. D.
- Petrescu P. R.:** Șc. prim. în lumina vremurilor actuale, Metodele noi în ed. și fascismul, Impresia din contactul cu învățătorii de aici?
- Popescu Sp.:* Un document al vremii.
- Prodescu N.:* Șc. ca factor de progres cult. la sate.
- Redacția:* În anul al III, Buna îndrumare a activității extrașcolare.
- R. D.:* «Binecuvântatele examenele».
- Roman Bobaru:* Șc. act. integrală.
- Sântimbrean I.:* Cetatea Dacidava, Voi, Apostoli (versuri)
- Sântimbrean C.:* 15 Septembrie, O pioasă datorie, Educația, Educ. pt. combaterea minciunii, Problema criticilor.
- Stoicanescu:* Cartea școlarului (recenzie).
- Saxu N.:* Copilul cu obicei urât, Melcul (cântece).
- Tetileanu E.:* Aplicarea pr. scop. și mijloc în învăț., Șt. nat. și metoda act.
- Urian N.:* Folclorul și etnografia în educ. Școala nouă (resumate).
- Vrânceanu:* Șc. noastră pr. în lumina cifrelor.
- * * *
- Dimitrie Gusti, Mai multă muzică în școală, Metode noi în ed. și învățământ, Rugămintele către dl m. al Instr. publice, Doină (arm.), Despre muzică și cânt, O școală care se impune (recenzie), Influența culturii germ. asupra poporului Român, Lucrările d-lui Petrescu, insp. gen. școlar, Mormântul unei învățătoare.

400 ANI DELA NAȘTEREA LUI MONTAIGNE

Cred că este bine ca anul acesta, 1933, să ne aducă aminte de anul 1533, când în Franța, la Périgord, se naștea Mihail Montaigne, acel precursor pedagog, care deși a neglijat educația femeii, avem totuși dela dânsul câteva adevăruri și principii pedagogice peste care nu s'a putut trece ușor ci din contră au fost însușite și dezvoltate mai departe de alți urmași.

Tânărul de foarte mare talent, care la 10-12 ani vorbea bine mai multe limbi, care mai târziu face călătorii prin diferite țări, într'o vreme când transportul era atât de greu și costisitor, care ajunge primar al orașului Bordeaux, intim și sftenic franc și temerar al regiilor francezi de pe aceea vreme, a fost și un scriitor de seamă, cu idei noi, îndrăznețe.

Lucrarea sa de seamă: „Essais” („Încercări”), care pe lângă alte probleme tratate cu ascuțimea și finețea spiritului său, mai cuprinde și unele principii și sfaturi pedagogice, între cari mai de seamă sunt următoarele:

Scopul educației să fie: formarea oamenilor de cultură generală. Educația intelectuală să facă pe om mai inteligent și mai bun, să aibă judecată dreaptă, nu numai o mulțime de cunoștințe, prin urmare el a fost unul dintre cei dintâi luptători pentru înlăturarea formalismului (mecanizare, învățământ de vorbe goale) și înlocuirea aceluia sistem, prin altul de cunoaștere reală a obiectelor numit realism. În locul culturii materiale a cerut cultură formală, cultură umană, generală.

În ce privește disciplina în școală, dacă a fost de părere că e necesară, a combătut însă sistemul de aspre și crude pedepse corporale de pe atunci. În el vedem pe întâiul Arhanghel și apărător al copiilor slabi, neajutorați, neocroțiți de nimeni, atât de amar bătuti și chinuți în școala severă și crudă de pe acele vremuri ale evului mediu.

Ca o poruncă biblică și sfântă răsună deatunci și până azi cuvintele: „Cu cât mai potrivit ar fi, să fie decorate clasele cu flori și cu verdeață decât cu vergi sângeroase. Eu le-ași decora cu portretele Bucuriei și ale Veseliei”.

Pedagogul de acum 4 secole cerea educație fizică și socială, prin exerciții, care să desvolte corpul. Alergatul, lupta, dansul, scrima, înotul ș. a. îi păreau neapărat trebuincioase unei bune educații, iar manierele frumoase, buna-cuviință, bunul-simț le ținea indispensabile unei alese educații sociale.

Pentru femei, nu credea necesară o educație și o instrucție mai înaltă, purtând teamă, că prin aceasta femeia să nu-și piardă din grațiile și farmecul ei natural. Montaigne nu și-a putut da seama de greșala sa în care persista și a mai persistat încă după el societatea omenască. Nu și-a putut da seama nici de aceea că femeile înzestrate cu grații și farmecul inerent firii și ființei lor, departe de a și-l pierde, prin cultură adevărată și temeinică, acel farmec apare într-o strălucire cu mult mai mare, căci numai pseudoeducația, semicultura pot da fardul mofturilor și al maimuțăriilor absurde, până când cultura și educația bună nu pot decât să desăvârșească și să meargă mână în mână cu natura simplă, dar perfectă și atrăgătoare.

Dacă scriitori celebri ca Byron au admirat în Montaigne un mare scriitor, spunând că „a fost singurul scriitor al timpurilor trecute, pe care el l-a citit cu o adevărată satisfacție” . . . , iar Nietzsche, că în dezvoltarea sa a prins gust de claritatea limbii franceze pentru „limbuția fermecătoare a lui Montaigne”, — noi slujitorii școlii de azi vedem în el un pedagog, ale cărui povești și principii sunt adevărate, valabile încă și stau și azi la baza pedagogiei moderne.

MARIA LENKEI.

MANIFESTAȚIILE CULTURALE ALE ÎNVĂȚĂTORIMII LA PETROȘENI

SĂRBĂTORIREA D=LUI P. PETRESCU
INSP. GENERAL

Orașul înnegrit de fumul cărbunelui, pentru a doua oară a văzut o manifestație culturală aleasă, a învățătorimii din plasele Pui—Petroșeni, în cadrul solemn al căror a fost sărbătorit după cuviință dl insp. gen. Petrescu, din prilejul împlinirii unui deceniu de aleasă îndrumare pedagogică.

Cei vreo 150 membri ai cercului reg. au ascultat, în dimineața zilei, un Te=Deum la biserică, au trecut apoi în corpore la Casinoul Muncitoresc unde după ascultarea unei lecții practice de model predată de d=na S. Taloescu, o inv. care s'a impus, și după discuții obiective, menținute la nivel și abil conduse de dl Petrescu insp. gen., ansamblul de idei desfășurate în jurul acestui punct a fost o adevărată manifestație națională, iar lecția propriu zis a fost viu elogiată.

A urmat conferința d=lui M. Bogza, dir. șc. Aninoasa despre «Școala în raport cu mediul» în care d=sa a cuprins cu multă grijă, pricepere și prudență o întreagă serie de probleme cari privesc în primul rând regiunea văii Jiului. Dl insp. general, recapitulând cele ce s'au discutat și țelurile ajunse, elogiază pe conferențiar și pe toți cei ce au contribuit în discuții. Dl Petru Turcu, dir. școl. Petroșeni, mulțu=

mește d=ului Bizo, insp. școl. și d=ului Petrescu, insp. gen. cari au onorat cu prezența lor cercul acesta și mulțumește și participanților, cari învingând multe greutateți au alergat din toate văile și cotloanele munților la această adunare.

La ora 1 1/2 se dă un banchet în onoarea d=ului Petrescu, insp. gen. la care în afară de cei amintiți mai participă și dl protopop Duma și primarul orașului dl I. Niciu.

Aci, președ. subsecției Petroșeni, în numele înv. din plasă și a celor din județ, după ce arată scopul adunării în jurul acelei mese sărbătorești, în scurte pasagii relevă parte din meritele sărbătoritului, mulțumindu-i pentru toate actele d=sale de pretenie, bunăvoință față de colaboratorii săi subalterni, pentru buna și fericita îndrumare ped. din cei 10 ani împliniți și apoi încheie spunând: «Aceasta este vrednicia dascălească, vrednicia de îndrumător, pe care o sărbătorim azi și care este a d=ului insp. gen. P. R. Petrescu.

Iar semnificația înaltă pe care vrem să o dăm acestui gest și clipelor de față este: *Vrem să rămână urmă în istoria învățământului din aceste părți că, aici a existat, în deceniile de după unire, învățătorime română demnă de clipele istorice prin care i-a fost dat să treacă, pentru că această învățătorime s'a bucurat de îndrumarea bine pricepută a unor oameni, cari și-au înțeles chemarea, că între ei a existat armonia potrivită timpurilor grele și de înfricoșată răspundere față de generațiile viitoare, că acei îndrumători și conducători, între cari în primul rând este sărbătoritul nostru de azi, a fost la culmea chemării și datoriei sale, posedând încrederea desăvârșită a echipelor pe care se-a angajat în munca grea dar frumoasă a organizării și ridicării învățământului".*

Cel sărbătorit a fost ovaționat de toți comesenii. În cursul mesei au sosit telegrame de adeziune la sărbătorire din partea d=ului S. Jula, președintele asociației județene, în numele întregii asociații, dela dl Sporea și familia, dir. șc. normale Deva, dela dl Rusu — Tebea, dela dl P. Lazăr — Brad, dela Corpul did. al șc. Brad, dela dl Comșa, dl Crețu — Orăștie, dela Corpul did. al școalei «Regina Maria» Sibiu ș. a.

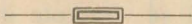
În cursul banchetului dl Petrescu, insp. gen. cel dintâi

a toastat pentru M. S. Regele, dl Bizo, insp. școl. pentru dl Gusti, ministrul Instrucțiunii, păr. Prot. Duma, într'un frumos toast se alătură la omagiile aduse sărbătoritului, dl I. Niciu primar toastează pentru învățătorime, dl Petru Turcu, dir. pentru dl Petrescu, relevându-i alte merite care nu se mai spusese. În mijlocul unei însuflețiri generale răspunde sărbătoritul într'o cuvântare atât de pătrunzătoare și atât de frumoasă încât emoționează pe toți cei de față spunând că în decursul când i=s'au spus meritele avea sentimentul că e în locul zânei, care în timp ce i=se spuneau laude s'a tot subțiat până=ce s'a prefăcut în privighitoare, dar cu toate acestea a venit în mijlocul înv. nu ca să fie sărbătorit ci ca să le dea concurs în manifestarea lor culturală. La ora 4 banchetul a luat sfârșit.

La ora 9 seara s'a dat un concert de către corul înv. Petroșeni—Petrița, instruit și condus de d=nul V. Lucaciu, cu ajutorul binevoitor al d=lui Zuleger și concursul minunat al orchestrei societății Petroșeni. În cadrul acestui concert d=l Petrescu, insp. gen. a ținut publicului select, care țiticseă sala de spectacole, o magistrală conferință despre «Omul de caracter».

La concert s'au ilustrat soliștii: d=nul și d=na Zuleger, d=nele Ittu, Botean, d=ra Ilea, d=nii Hilner, Șimon ș. a. D=na A. Husti, dela Aninoasa prin recitarea poeziei *Dazaratas* în trad. lui Coșbuc, atât de talentat predată, iar dl I. Munteanu dir. Vulcan, prin predarea cu vervă a *Divorțului*, de Topârceanu — au dat un prețios concurs programului. În organizarea concertului au depus eforturi fructuoase d=nii: Ittu, Lucaciu și Bak. *Asistent.*

— *Surplusul de învățători.* După datele statistice adunate la ministerul de instrucție, în Iunie viitor vor absolvi școalele normale 1786 băieți, 1147 fete, 264 conducătoare, în total 3197 și 487 seminariști.

La acest număr de noi învățători se adaugă cei 5300 absolvenți ai școalelor normale din seriile anterioare rămași neplasați și ajungem la un număr de 8497 de postulanți. Dintre aceștia nu vor putea fi plasați decât maximum două mii și aceștia prin suplînire.

OCTAVIAN GOGA

(CA POET NAȚIONAL ȘI AL ȚĂRĂNIMEI)

de: *Ana Husti.*

Înfăptuirea României=Mari, prin unirea cu patria=mamă a ținuturilor locuite de români și aflate sub stăpâniri streine a fost prorocită de cărturarii, de poeții și profeții neamului nostru românesc.

Această prorocire a unirii înfăptuite în anul 1918⁷ ne îndreptăște să spunem că alcătuirea României=Mari nu este numai rezultatul unei glorioase cuceriri războinice, nici numai a unui tratat de pace, ci prin acest înălțător eveniment s'a realizat visul strămoșilor noștri, s'a împlinit dreptatea, s'a făcut voia lui Dumnezeu.

Acest ceas nu ne-a venit pe neașteptate. Nu ne-am deșteptat ca după un vis urât într'o țară fericită. Ideia desrobirii noastre naționale a fost totdeauna trează în sufletele românilor. Mult timp această idee n'a fost o doctrină, ci a trăit în noi ca un instinct de conservare.

În decursul vremurilor, timp de sute de ani s'a pierdut urma poporului zămislit din amestecul sângelui daco-roman. Sute de ani nu s'a știut, că cine suntem. În acele vremuri îndelungate poporul român trăia nebăgat în seamă de alte popoare, trăia retras între munți, unde era mai bine ferit de năvălirile barbarilor. Și până când pe teritoriul scumpei noastre patrii de azi se întemeiau și se dărâmau state, strămoșii noștri, despoiați de drepturi și schingiuiți de diverși stăpânitori, în traiul lor simplu și-au păstrat îmbrăcămintea, obiceiurile, credința, limba și mai pe sus decât toate, unitatea sângelui.

Acel timp se poate privi ca adolescența neamului românesc, care conștient de origina sa daco-romană, așteptă sosirea timpului bărbăției sale, ca apoi să se deștepte în el ambiția sentimentului național, iar mai târziu dorința înfăptuirii unității naționale.

Pentru deschiderea luptei de avangardă, având ca scop unirea într'un stat a tuturor românilor, pronia cerească ne-a trimis cărturari și luptători, ca să ne deștepte sufletele și să ne prevestească, că se apropie timpul înfăptuirii visului nostru.

Unul dintre acești luptători este marele cântăreț: *Octavian Goga.*

Poetul Goga acum un an și jumătate a împlinit 50 de ani de viață. Cu această ocazie a fost călduros sărbătorit de Senatul și

Parlamentul țării, de Academia Română al cărei membru este și de toate instituțiile culturale din țară.

Dar mai mareț a fost sărbătorit Goga în Ardeal, unde Universitatea din Cluj, la 14 Februarie 1932, în cadrul unei fastuoase serbări, l-a declarat doctor de onoare. O cinste rară, care înainte de Goga i-a fost dată de Universitatea din Cluj Majestății Sale Regina Maria.

Rar se întâmplă, că un poet în viață să fie împărțășit de atâta atențiune, de atâta recunoștință din partea unui popor, de câtă s'a bucurat Goga. M. Sa Regele l-a decorat cu ordinul Carol I. în gradul de mare ofițer.

Cu ocazia sărbătoririlor sale, bărbații noștri de stat și frunțașii vieții noastre sociale și-au transformat graiul în fire de aur, ca să împletească o cunună strălucitoare pe capul poetului.

Dar Goga, adânc mișcat de dragostea curată prin care l-a preamărit întreagă suflarea românească, a spus, că sărbătorirea n' o primește pentru persoana sa, ea este numai un prilej de manifestare al neamului românesc. A spus, că prin el s' au împlinit numai poruncile venite de Sus.

Și de fapt porunca de Sus a făcut, că prin poeziile lui să se cânte durerile, pătimirile, revolta și dorința unui întreg popor.

Atotputernicul a ascultat «Rugăciunea» lui Goga, din următoarele rânduri :

«Și de durerea altor inimi
Invață-mă pe mine a plânge.»

«Dă-mi viforul în care urlă
Și gem robiile de veacuri.»

«De mult plâng umiliții 'n umbră,
Cu umeri gârbovi de povară
Durerea lor înfricoșată
În inimă Tu mi-o coboară.

În suflet seamănă-mi furtună
Să-l simt în matca-i cum se zbate, . . .»

Și a cântat poetul jalea suferințelor, «cântarea pătimirii noastre» :

«La noi sunt codrii verzi de brad
Și câmpuri de mătăasă,
La noi atâția fluturi sunt

Și-atâta jale'n casă.
Privighitori din alte țări
Vin doina să ne=asculte,
La noi sunt cântece și flori
Și lacrimi multe, multe . . .» (Noi.)

În poezia «Vorbeau azi noapte două ape» prin graiul poetului vorbește Prutul Basarabiei cu Mureșul Ardealului. La lacrimile Prutului astfel oftează Mureșul:

«În valul meu de veacuri plânge
Acelaș vaier stins și mut
Mai multe lacrimi decât sânge
Nisipul meu a cunoscut.
Tu=ți plângi mărirea îngropată,
Eu jalea veche an de an,
Tu ai avut părinți odată
Eu veci de veci am fost orfan.»

Dar nu se mulțumește cu descrierea jalei ardelenilor, ci ne profețește sosirea vremurilor mai bune, când ne va străluci norocul tuturor, — și adresându=se «Plugarii»=lor zice:

«A voastră=i jalea cea mai mare,
A voastră=i truda cea mai sfântă
Stăpânul vitreg vă lovește,
Dar cerul bine vă cuvântă.»

Din casa voastră, unde'n umbră
Plâng doinele și râde hora,
Va străluci odată vremii
Norocul nostru=al tuturor.» (Plugarii.)

Adresându=se «Clăcașii»=lor deplânge durerea acestora, cari sunt oboșiți de lucrul greu, făcut pentru un stăpân fără de milă. Privindu=i în timpul lucrului zărește o biată femeie alăptându=și copilul. Atunci sufletu=i șoptește poetului, că acel copilăș va fi unul din ostașii, cari vor «zdrobi cartea legilor bătrâne», adecă simte, că ziua desrobirii nu e departe, marele praznic vine cu pași repezi, căci a sosit generația, care va înfăptui visul strămoșilor noștri, unirea tuturor românilor într'o țară liberă:

«Cutremurat de clipa asta sfântă,
Un gând simțiam, cum sufletu=mi frământă . . .»

«Și sufletul înviorat îmi spune

Că fătul ăst' al patimii amare
Și-al dorului ce moare'n așteptare
E solul sfânt . . . înfricoșatul crainic,
Izbăvitor durerilor străbune.»

«El cel frumos și frate bun cu glia,
Nou împăratul suflet de Mesia
Va fi județul ceasului de mâne,
Ce 'ntr'un zorit aprins de dimineață,
Zdrobi=va cartea legilor bătrâne.»

(Clăcașii.)

Și oare n'a avut dreptate poetul scriind aceste rânduri? Oare n'au luat parte în sfântul nostru războiu acei copii, cari s'au născut în tinereța lui Goga? Ba da, copilul sărmanei femei — bine a simțit poetul — a fost «solul sfânt», «înfricoșatul crainic, care cu mâna lui vitează a zdrobit catea legilor bătrâne.»

Ostul, râul iubit a lui Goga este cuprins în mai multe poezii. Poetul îl face părtaș suferințelor noastre din trecut și astfel îi vorbește :

«Drumeț bătut de gânduri multe,
Ne lași de greu pe noi
Îmbrățișându-ne câmpia
Te uiți adese înapoi
Așa domol te poartă firea
Căci duce unda=ți gânditoare :
Durerea unui neam ce așteaptă
De mult o dreaptă sărbătoare.»

Mai departe=i zice :

«Neputincios pari și tu astăzi
Te=a'ncins cu lanțuri împăratul.
Cu unda ta strivită, gemem
Și noi, tovarășii tăi buni . . .»

În anul 1914, când a izbucnit războiul mondial, Goga, dându=și seamă, că a sosit timpul faptelor mari, cari vor fi hotărâtoare și asupra sorții Ardealului, fără șovăială a trecut în vechiul Regat.

«Atingând cu piciorul țărâna fermecată a țării românești» și «clocotindu=i sângele» de jalea simțită pentru Ardeal, i=a venit în minte povestea cu împăratul, care avea doi ochi, dintre cari unul râdea, iar celălalt plângea. Atunci a înțeles el, că ochiul care râde este România, iar cel care plânge este Ardealul, și îngrijorat de soarta Ardealului s'a întrebat :

«... cine=mi spune mie ce vom avea noi mâne :
Doi ochi ce rîd în soare, ori doi ochi cari plîng?...»

(Poveste.)

Pregătind spiritele pentru răfuială, pentru lupta cea cîncenă, îl roagă pe bătrînul Olt, să ne răzbune, dacă'n luptă ne vom prăpădi, și apoi să=și adune apele, să ne mutăm în altă țară :

«Dar de ne=om prăpădi cu toții
Tu, Oltule, să ne răzbuni!

Să verși pîgân potop de apă
Pe șesul holdelor de aur,
Să piară glia care poartă
Instrăinatul nost' tezaur :
Țărâna trupurilor noastre
S'o scurmi de unde ne'ngroapă
Și să=ți aduni apele toate,
— Să ne mutăm în altă țară!»

«Și zdrobind hotarele, ne=am mutat în altă țară, în țara făgăduinței, în România=Mare. Ardealul, copilul chinuit s'a aruncat în brațele Mamei sale, în brațele României și a strâns=o, a îmbrățîșat=o pentru totdeauna.» (Valer Pop.)

Ura împotriva neîndurașilor asupritori streini îl face pe Goga nu numai cîntăreșul pămîririi Ardealului, ci desvoltă în el dorința dreptății, a reparației și a răsbunării. El devine astfel poetul ire=dentei Ardealului, poetul răsvrătitor al românilor ardeleni, devine prin excelență patriotic.

Din poeziile lui Goga cetim nu numai înaltul său patriotism, dar vedem în ele sincera iubire, ce simte față de sat, față de țărâna muncitor, apăsât și exploatat de stăpînitorii streini.

Patriotismul și iubirea țărănilor sunt două calități, cari se întregesc una pe alta. Nu ne putem închipui patriotismul fără iubirea poporului patriei.

Oare ca să te numești bun patriot, este destul să=ți pui pe piept tricolorul național? Oare te poți tu numi patriot, cînd spui, că iubești teritorul țării în care atît de bine te simți? De sigur că nu. Adevăratul patriot iubește și poporul țării.

Patria noastră este un stat agricol, în care majoritatea cetățenilor sunt săteni, țărani. Pe aceștia=i îmbrățîșează Goga în poeziile sale, pe aceștia=i drăgălește și ni=i înfățîșează cu curățenia sufletului lor, cu doinele, cu hora și poveștile lor. Ei sunt aceia, a căror soartă

o deplânge în poeziile sale și pentru cari dorește o stare mai bună, un viitor mai bun, dar tot în ei vede și pe zdrobitorii legilor bătrâne.

Pentru binele țărânilor a muncit, a luptat și și-a jertfit toată viața sa. Da, s'a jertfit pentru țărânilor și pentru credințele sale. Căci fără jertfă nu există patriotism. Ori, ce jertfă mai mare trebuie decât să-ți riști viața, să-ți părăsești casa, părinții, scumpul tău Ardeal, cum a făcut Goga, când, la începutul războiului mondial, a trecut în Vechiul Regat, ca să continue acolo lupta pentru lovitura cea crâncenă și glorioasă contra foștilor asupritori.

Că ce a însemnat acțiunea lui Goga, foarte bine a înțeles contele Tisza, fostul prim-ministru al Ungariei, care în timpul neutralității României, în anul 1915 a trimis vorbă ardelenilor trecuți în Regat, să se reîntoarcă în Ardeal, îi iartă pe toți numai pe unul singur pe Goga nu.

Născut în comuna Rășinari din județul Sibiu, la poalele Carpaților, unde tatăl său era preot, și-a petrecut copilăria la sat, între copii de țărani. A avut prilej să cunoască sufletul țaranului și viața dela sat.

Sufletul său mereu e chinuit de dorul satului, a părinților și a casei părințești. Nu e mirare, că în «Bătrânii» își întrebă părinții :

«De ce m'ați dat de lângă voi
De ce m'ați dat de acasă?
Să fi rămas fecior la plug
Să fi rămas la coasă.»

Tot atât de înduioșătoare sunt sentimentele exprimate de Goga în «Casa noastră», pe care de mult timp n'a văzut-o :

«In pragul zilelor de mult
Par'că te văd pe tine tată.»

«O văd pe mama'n colțul șurii
Așează'ncet merindea'n glugă
Induioșată mă sărută
Pe părul meu bălan, pe gură
«Zi Tatăl nostru seara dragă
Și să te porți la'nvățătură.»

Fiind plecat de acasă pentru a urmă școli mai înalte, cu dragoste se gândește la fostul său dascăl bătrân, din satul de sub munte :

«A fost de mult. O rază care luptă
Zadarnic cu câmpiile de ghiață.

Vezi astăzi valul altei vieți mă poartă
Și 'nțelepciunea altei lumi mă'nvață.
Lar sufletul și acum își are cuibul
Acolo sus în satul de sub munte
Unde și azi zâmbește împăcată,
Curata cinste a pletelor cărunte.» (Dascălul.)

În «Zadarnic» descrie Goga, că întorcându-se dela oraș, dela învățătură, simte cât de mult s'a îndepărtat de prietenii din copilărie rămași la coarnezle plugului. Întrând în hora de Duminecă vede, că a uitat să joace, și așa crede, că flăcăii-l privesc ca pe un strein :

«Lăsați-mă! — Mă duc. Cetese
În ochii voștrii ai tuturora :
«Nu e de rândul cetei noastre
Cine=a uitat să joace hora.»

Admirația, ce Goga simte față de frumusețile vieții dela sat e cât se poate de sinceră în următoarele rânduri din «Plugarii» :

«Când doarme plugul pe rotile
În pacea serilor de toamnă,
La voi coboară Cosânzeana
A visurilor Doamnă,
Vin crai cu argintate coifuri
Și'n aur zânele balaie,
Atâta strălucire'ncape
În bordeiașul vost' de paie.»

Adevărata recunoștință, ce simte față de țărani, o dovedește în mod foarte hotărît cu următoarele rânduri din «Carmen laboris» (Cântecul muncii) adresate plugarilor :

«Voi platnici de sudori și sânge,
Voi cei bogăți și totuși goi.»

«Veniți stăruitoare gloată,
Strigați s'auză mici și mari :
E răzimată lumea toată
Pe palme aspre de plugari!»

Națiunea română, care a știut atât de impozant să=și sărbătorească, anul trecut, marele=i profet și cântăreț, a dat dovadă de o deplină maturitate; a arătat lumii, că merită soarta cu care au fost dăruită și că scumpul ei patrimoniu de azi îl va ști păstra cu orice jertfă.

Alături de noi va fi în luptă și Goga, care a spus: «Eu nu vreau să mă înalț în panteon, ci vreau să rămân în noroi, luptând alături de toți, cei cari mai cred în izbânda deplină. Voiu duce lupta dreaptă, până când făclia, ce o țin în mână va cădea lângă cripta dela Rășinari, unde dorm părinții mei.»

Cu ocazia sărbătoririi sale din Sibiu, unde a fost declarat cetățean de onoare al orașului, mulțumind pentru diploma ce i s'a dăruit a spus Goga: «Dacă nu am urmași ca să le las diploma, ce mi-ați oferit, o las tuturor fiilor neamului ca un testament al împlinirii datoriei.»

Așa dar părinții lui Goga nu trăesc, copii nu are. Dar el se împacă cu singurătatea, căci știe, că este al nostru al tuturor, este profetul nemuritor al neamului nostru.

Și acum, trebuie să subliniez, că aproape toate poeziile menționate sunt scrise de Goga cu mulți ani înainte de războiul mondial, așa că acele erau adevărate profeții, cari în mare măsură au contribuit la înfăptuirea visului strămoșilor noștri. Mai trebuie să mărturisesc, că citatele din poeziile lui Goga sunt numai stropi din marea sentimentelor cuprinse în operele sale. Totuși cred, că am reușit să-l aduc pe Octavian Goga în suflète, ca să-l răsplătim cu iubirea noastră, pentru dragostea cu care ne îmbrățișează și în acelaș timp să-i urăm viață lungă și izbândă deplină în nobilele-i intențiuni din viitor.

ȘT. NATURALE ȘI METODA ACTIVĂ

«Une salle de classe est une salle de vie... ou les élèves vivront vraiment et grandiront, faissant ainsi leur propre éducation...» spune dr. Horne relativ la educația copilului prin activitatea lui proprie. Natura este înzestrată dela divinitate cu toate frumusețile. Paserile prin ciripitul lor par'că îți dau altă viață, un imbold pentru a o cunoaște, iar florile te chiamă pentru a pătrunde în secretul lor.

«Natura e o carte deschisă, pătrunde=i secretul ei», zice Comenius. Fiiință omenească, care stăpânești această mamă a ta cu toate frumusețile ei, de multe ori e vitregă cu tine.

E vitregă, pentru că nu o cunoști, a=i pătrunde=o, dar dacă n'ai în sufletul tău «cheia miraculoasă a cunoașterii», mergi pe drumuri greșite și nu vezi în ea decât haina=i colorată. Creatorul

ți-a dăruit înțelepciune și judecată; Aristotel te-a pregătit pentru a o cunoaște, Bacon îți arată planul, Comenius te îndrumă cum să-l aplici, Rousseau îți face observații mai amănunțite ca să nu greșești, Pestalozzi te pune în practică ca să te ferecești iar Humboldt, ți-a dezvoltat curiozitatea prin legea fiziologică a naturii.

Din punct de vedere psihic, natura este cartea sufletului, care dezvoltă percepția, judecata, memoria și curiozitatea, înzestrându-te cu arma nobilă a biruinței pt. a o cunoaște.

Aceste cunoștințe despre natură, le sistematizează pe baza anumitor principii, studiul Șt. naturale. Un dascăl, care și va cunoaște pe deplin misiunea sa, va infiltra în sufletul elevului interesul social, estetic și speculativ, iar mai la urmă iubirea de natură prin cuvintele lui Humboldt: «Natura trebuie să fie privită ca un întreg însuflețit și mișcat de puteri interne». Cu siguranță Vlaicu nu și-ar fi putut construi aparatul său, dacă n'ar fi fost dascălul acela, care să fie infiltrat în sufletul său dragostea de a pătrunde în secretul naturii.

Studiul șt. naturale se împarte în două părți: 1. cunoștințe pregătitoare cu intuiția și 2. materia propriu zisă a șt. naturale.

Dintre toate obiectele, șt. naturale se potrivește mai bine cu școala activă.

Copilul când se naște, imediat vine în atingere cu natura înconjurătoare sau cu fenomenele de natură fizică, crescând în mijlocul ei până la etatea când frecventează școala.

Prietenii nedespărțiți în această epocă sunt: jocul, cântecul și povestea, cu care și-a început el viața în mediul familiar și tot cu acești prieteni trebuie să plece mai departe, în mediul școlar, căci numai așa atențiunea elevului va fi concentrată subiectului predat de învățător. Când, copilul, devine mai pricepător și când judecata lui e puțin mai dezvoltată, în sufletul lui se naște un al doilea joc, întemeiat pe experimentare. Ca o lecție de șt. naturale să se poată predă temeinic, trebuie să avem în vedere principiile didactice și anume: totul să se predea în mod intuitiv și experimental. Totul cât e posibil, să se prezinte simțurilor. «Nimic nu este în conștiință, până ce n'a trecut mai întâiu prin simțuri» zice Locke, iar modul să fie cel inductiv.

Să vedem cari ar fi mijloacele de învățământ în acest domeniu: 1. Cercetarea naturii (copii să afle prin puterile lor, iar învățătorul să le deștepte numai interesul). 2. Excursiunile școlare, căci prin ajutorul lor se pot observa dezvoltarea plantelor și viața animalelor.

Excursiunile să se facă în toate anotimpurile, spre a se putea observa de către elevi toate transformările care se petrec în natură, complectând totodată prevederile art. 133 din regulament. Orice excursiune care se face să aibe un scop hotărît și bine determinat, studiindu-se în felul acesta natura și mediul înconjurător și comparându-se cu plantele din grădina școlară. Pentru ca cunoștințele însușite de elevi cu ocazia excursiilor să fie și mai temeinice se vor face cercetări în clasă, punând în vase de lut sămânța plantelor culeasă în excursie, observându-se creșterea plantei din zi în zi.

Dacă învățătorul, care predă în școală are iubire de natură și dragoste de muncă, cu siguranță că cunoștințele redate vor avea răsunet în sufletul elevului, trezindu-i totodată și interesul. Un bun dascăl rar se va folosi de carte în predarea șt. nat. năzuindu-se a observa, a cerceta, a experimenta și a aplica cunoștințele despre natură, căci adevărul nu se învață ci se caută prin observare și experiență. Odată observat și experimentat subiectul, în sufletul copilului, voința își va lua un imbold pentru a căuta alte adevăruri. La orice lecție, plăcerea și curiozitatea au o influență puternică, și dacă acestea s'au câștigat, atunci putem spune că am câștigat o mare biruință asupra elevului.

— «Ca să putem câștiga curiozitatea elevului, trebuie: 1. Să facem experimentări, intuiții reale și directe. 2. Materialul să fie potrivit cu mintea copilului. 3. La predare să prezentăm puține lucruri, ca să nu-i împrăștiem atenția. 4. Materialul să fie variat. 5. Să nu silim pe elev să observe mai mult decât știe și decât voește. 6. Să răspundem la întrebări și să-i acordăm libertatea de a cerceta singur.» (Kirîșescu).

Orice cunoștință despre plante sau animale să se predea în mijlocul naturii în ori ce anotimp, pentru ca copilul să poată veni în contact direct cu toate vietățile din natură, infiltrând tot atunci foloasele practice ale acestor vietăți.

La predarea șt. naturale putem utiliza trei metode:

1. Metodul morfologic, care constă în a alege dintr'un grup de plante, minerale sau animale unul, din care se va deduce cum sunt celelalte de acelaș fel sau categorie.

De ex.: Se pregătesc elevi prin câteva întrebări. După ce s'a ajuns la subiect, arătăm obiectul pentru ca să-l observe.

Li provocăm să-l descrie (întâiu părțile principale și apoi cele parțiale) și facem compararea subiectului cu altele din acelaș grup, spre a vedea însușirile comune, se face caracterizarea generală și

apoi aplicarea. (În natură există o luptă pentru existență însă toate ființele la olaltă în natură, formează o armonie unitară).

2. Mai important este metoda biologică sau a viețuitoarelor, deoarece subiectul care se predă este viu și stârnește în elev o mai mare curiozitate ca metoda morfologică, din care elevul nu-și însușește decât noțiuni despre ființele moarte, împăiate sau tablouri intuitive.

La predarea unei lecții prin metoda biologică, vom avea în vedere: Convorbiri cu elevii până ce vom ajunge la subiect. Apoi se va scoate tot prin întrebări locul unde crește planta sau viețuiește animalul. Se face intuiția subiectului în natură, rezumarea și caracterizarea lui <ei> apoi se pun ghicitori în legătură cu subiectul, sau jocuri.

Mai avem în sfârșit un al treilea metod, cu ajutorul căruia putem pune pe copil în continuă activitate, prin metoda experimentală, de care ne folosim mai mult la predarea cunoștințelor de fizică. La metoda experimentală vom avea în vedere intuiția, legea, cauza și folosul. Materialul pt. experiență trebuie să fie din domeniul cunoștințelor elevilor, iar mișcarea mașinii să fie făcută de însuși elevii, îndrumați fiind de învățător.

Experimentarea să nu dureze mult, iar rezultatul ei să fie imediat și evident. Aparatele să fie în bună funcționare pentru ca reușita să fie sigură.

Făcând o scurtă retrospectivă asupra spuselor de mai sus, vedem un drum plin de activitate proprie a micuțelor ființe omenești cu ajutorul căruia ușor putem pătrunde în misterele creațiunii. Să dăm tinerilor, băeți și fete, libertatea psihică.

Să respectăm personalitatea lor, care se formează deseori curioasă. Să considerăm pe copil ca o persoană care judecă și discută, are vederi largi și iubește. Să-l menținem pe calea cea bună cu ajutorul unei discipline raționale, făcând apel la demnitatea lui. Să-i exercităm voința prin interes, să-i împlinim dorința și să-l chemăm din când în când la realitate, spre a-l învăța să cunoască ce e viața.

Să deprindem pe micii copilași a practica o caritate activă, înțeleasă și simțită.

Interesul și tendințele care atrag pe cei mici, caracterizează un număr oarecare de perioade evolutive, care departe de a fi despărțite cu precizie, se leagă una de alta, se unesc și se combină. Educatorul trebuie să le înțeleagă și să le răspunde. Școala trebuie

să împlinească nevoile copilului și să permită manifestarea spontană a necesităților și dorințelor lui. Școala să se transforme cu totul, adaptându-și regimul, disciplina și metodele după necesitățile copilului și societății. Continuitatea și unitatea educației, contopirea trecutului cu prezentul în evoluție educativă și întemeierea acestei evoluțiuni pe piatra unghiulară a trecutului, sunt condițiile «sine qua non» ale culturii neamului nostru.

EMILIAN TETILEANU

înv.

ȘCOALA PĂCII

«Răsboaiele blestemate de mame» e strigătul dureros al poetului latin care străbate veacurile ca un vaiet de desnădejde. Și totuși ecoul acestui blestem s'a amestecat de atâtea și de atâtea ori cu muzica de oțel a răsboaielor necurmte. Omenirea și-a jertfit cu o largheță neasemănată milioanele de energii omenești prin atâtea lupte și pe atâtea fronturi. Abia dacă ultimul războiu a sguđuit mai puternic omenirea îmbătătată de nebunia atător glorii.

Fără îndoială că în pregătirea ultimului războiu și corpul didactic și-a avut partea sa. În uzine s'au făurit instrumentele de luptă și de distrugere, iar în școli s'au sădit urile neîmpăcate, șovinismele bolnave, menite să împingă la distrugerea cu orice preț a adversarului. Și ne-am trezit în felul acesta cu o atmosferă încărcată, războinică, gata să ia foc la cea dintâi scânteie.

Urmările le-am văzut cu toții și durere le simțim și astăzi. S'au reparat nedreptăți istorice, e adevărat, dar în schimbul câtor jertfe trecute și viitoare! Numărul și suferința celor morți e întrecut de numărul și suferința celor rămași fără un sprijin în viață, fără putința de a-și câștiga un traiu demn și fără nădejdea de a-și revedea vreodată căminuri ferice, din alte vremi, apuse pentru totdeauna.

Iar dacă alăturăm acestora dezordinea morală și economică, datorită războiului, suferințele crâncene, împreunate cu ele, bilanțul nostru se încheie cu un uriaș deficit, la marginea căruia vom plânge multă vreme și poate multe generații, aducându-ne aminte, ca de o veșnică remușcare, de cuvintele poetului latin: «Bella matribus detestata».

Și totuși par'că ne-am cumițit puțin. Liga Națiunilor caută mijloace să scoată cu desăvârșire războaiele din viața popoarelor sau, deocamdată, să le facă pe cât se poate mai rare. În conferințele pentru dezarmare discuțiile sunt tot mai aprinse și rezultatele pacificării lumii progresează din ce în ce mai perceptibil.

Iar dacă în conferințele amintite se pune chestiunea dezarmării materiale, este datorită corpului didactic de toate gradele și din toate țările să pregătească dezarmarea sufletească. Prin aceasta și-ar ispăși vina grea de a fi ațâțat altădată urile bolnave, îmbrăcându-le în aureola unei glorii, dovedite falsă prin consecințele ei, și ar intra și el pe terenul noilor năzuințe cari bat la poarta lumii.

Căci în ciuda tuturor declarațiilor zornăitoare, în ciuda piedecilor oculte și interesate, omenirea merge cu pași mari spre limanul păcii și al înfrățirii.

Și ar fi păcat ca din concertul acestor năzuințe de mai bine să lipsească vocea caldă, iubitoare de cultură și de aci înainte și de pace a dascălimii din toate țările cari își caută o așezare nouă. Paralel cu acțiunea Ligii Națiunilor, o ligă a dascălimii din lume ar aduce un neprețuit imbold tendințelor de pacificare. Dezarmarea materială ar fi secundată de o dezarmare spirituală, iar dacă în suflete s'ar sălășlui pacea, idealurile noi de înfrățire ar căpăta și consistență materială. Iar dascălimea ar deveni *mântuitoarea neamurilor*.

I. MĂGURĂ.

ESTE BUNĂ PROGRAMMA ACTUALĂ A GEOGRAFIEI?

În războiul mondial, între alte multe lucruri, am observat că ofițerii și soldații popoarelor mici din Europa centrală, răsăriteană și din Balcani, se caracterizează, în discuții, prin cunoașterea generală a geografiei tuturor țărilor și continentelor de pe globul pământesc, cu capitalele, numărul și felul locuitorilor, felul și numărul vitelor, numărul, izvorul, direcția curgerii și vărsarea râurilor și a fluviilor, poziția și mărimea orașelor, mările, golfurile încunjurate etc. etc. Și cei mai mulți sunt mândri de această bogăție de cunoștințe geografice, enciclopedice. În schimb, la harta militară a terenului de luptă, la luarea de schițe și planuri să nu zic jumătate, că poate aș exagera, dar cel puțin un fert din ofițeri erau nu stângaci, ci cât se poate de nepricepuți.

Față de această observație, am rămas chiar uimiți când am văzut chiar coloneli și ofițeri superiori din armatele aliate, Italieni, Francezi, Englezi, Americani, cărora le era tot una dacă București este capitala Bulgariei, a Serbiei, sau a Ungariei. Nici azi nu e rar cazul când sosesc scrisori din Paris adresate: București, Ungaria sau invers.

Pe tranșeele dela Sant Andrea—Piave, am avut următoarea conversație cu un locotenent=colonel din armata aliată.

— Ce sunteți Dv.?

— Legionari Români!

— Știu că sunteți Româno=cehoslovaco=sârbocroato=bosniaco ruteni! dar aș vrea să știu de unde sunteți din România sau din Bohemia??

Își poate închipui oricine cât am rămas de surprins la această întrebare și nu tocmai ușor mi-a fost să-l clarific că Românii sunt Români și Sârbii — Sârbi. Și-mi închipuiam atunci că numai noi știm geografie, cari în școlile noastre ne făcusem capul călindar, cu toate numirile de insule, peninsule, archipelaguri, strâmtoări și statistici din toată lumea . . . dar, în curând a trebuit să constatăm că cei pe care-i credeam noi aproape oameni fără »cultură generală geografică« ne întreceau pe noi în cece privește luarea de crochiuri și schițe pe teren. În practicarea utilitară a științei geografice, noi ne dovedeam stângaci, foarte stângaci față de dânsii, chiar și față de soldații și subofițerii armatelor aliate.

Ce ne folosia că, știam din memorie să desenăm conturul precis al Asiei, Australiei și cursul precis al fluviului Dunărea, dacă în luarea schițelor militare nu puteam fi prea îndemânatici și exacti?

Mi-am dat seama, atunci, că deosebirea între noi și ei este că, noi am învățat geografia la suprafață, mai mult superficial, lucruri, de multeori, absolut netrebuincioase, pe când dâșii se pare că la acest studiu au avut în vedere mai mult țara și regiunea lor apropiată, au intrat cu studiul în adâncime, nu în întin-dere și în mormane de cunoștințe, fără rost.

Scriitorul Dezideriu Szabo (Gh. Mille) tradus de curând și în românește, satirizând ceea ce se învață în școlile ungurești, spune într'un loc următoarele: «În decursul bieteii sale vieți amărâte a învățat alături de fiul ei *de toate*¹⁾, înmulțirea prescurtată, re-gula de trei, centrele de căi ferate ale Olandei, flora statului Chile și câte altele».

La fel s'ar putea lua în răs și la noi atâtea și atâtea ne-ghiobii cu care se impuiază memoria elevilor și în schimb se ne-glijază, în chip, cu totul condamabil, cele mai apropiate lucruri din jurul școlarulului.

Sunt idei pe care problema «regionalismului educativ» de curând pusă la ordinea zilei, le aduce la suprafață și pe care trebuie să și-le pună oamenii de școală, în aceste zile.

Privind lucrurile din acest punct de vedere, dacă se impun multe și mari modificări programei noastre analitice, atunci în primul rând cred că se impune o radicală schimbare a programei de învățământ a geografiei. Modificarea pe care o cred necesară la programa geografiei ar fi următoarea:

La clasa II-a primară să se predea, pe lângă noțiunile ele-mentare de orientare numai geografia amănunțită a comunei, pu-nându-se mare greutate pe semnele grafice, planuri, schițe arăta-rea grafică a oricărei plimbări sau excursii făcute, a părților din comună sau a comunei întregi.

În clasa III. geografia județului în amănunțime și tot în spiritul arătat mai sus. Aplicațiuni și cetirea hărții pe teren, orien-tarea după hărți și verificarea lor. Crochiuri, schițe etc. etc.

Numai în clasa IV primară să se treacă la geografia Ro-mâniei, dar și aceasta să se învețe mai adâncit decât azi, mai practic. Pentru restul țărilor din Europa și continente ajunge o privire generală, la sfârșitul anului, de cel mult, 5, 6 lecții. Pen-

¹⁾ Sublinierea este a noastră.

trucă, sunt de părere că este de mai puțină însemnătate să știe elevul capitala Estoniei sau Letoniei decât să cunoască mai adânc mai real, mai intuitiv (și mai din excursiuni) toate bogățiile țării noastre, posibilitatea lor de întrebuințare și de exploatare în viitor. Este cred, de mai mare importanță pentru elevul român să știe pe unde se trece mai ușor și mai repede din Transilvania în Moldova sau în Bucovina cu actualele căi de comunicație, decât să cunoască centrele de căi ferate din Europa. Țăranul român chiar dacă știe ceva carte nu se poate orienta de loc pe un simplu mers al trenurilor afișate în toate gările din țară, pe când mintea lui este plină cu toate numirile de porturi de pe coasta răsăriteană a Asiei și a Americii.

Am întâlnit și un biet țăran bătrân, care fusese în tinerețele lui, 6 ani la școală și aducându-i aminte de aceasta, mi-a înșirat, imediat toate țările Europei: «Portugalia cu capitala Lisabona, Șpania cu capitala Madrid» ș. a. m. d. le-a torăit într'o clipită, dar când a venit vorba și despre feciorul său, militar la Tg.-Mureș, mi-a spus că de mult îl arde dorul de a plecă să-și vadă băiatul dar, î-i este foarte mare groază de drum cu trenul, nu știe unde, cum să se dea jos din tren și să apuce altul etc.

Toate acestea și altele au făcut și fac încă să fie școala primară departe de interesele mari și apropiate ale țăranului, căci în afară de scris-cetit și ceva socoteli, ei, altă importanță nu recunosc școlii primare, deaceia nici nu simt trebuința ei, decât în cazul când câte unul vrea să-și facă fiul «domn» și să știe ce înțeleg ei sub această noțiune, o persoană care trăește bine fără să lucreze, ci numai să comande altora, sau să trăească din speculații și expediente. Am auzit din gura țăranilor următorul proverb: «Domnii, niciodată, nu sunt ca oamenii!» Ceeace denotă că în mentalitatea lor există o prăpastie mare între ei și nădrăgari, și în realitate și există azi, durere, această prăpastie există și între popor și școala lui. Școala de azi nu-i școala poporului. Ea plurește palid și anemic pe sus, iar realitățile apropiate și interesele vii ale țăranului rămân înțelenite și pe mai departe și cu nimic nu sunt răscolite.

Tocmai deaceia cred că ceiace trebuie îndreptat să îndreptăm cât mai curând posibil!

În țările apusene învățământul geografiei a făcut doi trei pași mai departe decât al nostru. Se restrâng mai mult la cunoștințele geografice despre țara lor, (regiunea lor apropiată) și la predare

au ieșit pe terasele făcute anume pe vârful școlilor sau în excursiuni la fața locului.

Noi încă am face bine să mai lăsăm la o parte atâtea și atâtea numiri despre cele țări îndepărtate, să ne ocupăm mai amănunțit despre ceea ce-i în jurul nostru și dacă terase încă n'avem, să ieșim pe muchea dealurilor și a munților, terase mai minunate decât acestea n'au nici Germanii nici Francezii! Să ieșim la excursiuni! E drept, la început va trebui să înfruntăm ideile preconceptuate ale publicului nostru, cari s'au format în jurul școalei buchiselii și a mecanizării! Se vor găsi și deacea, cari să spună că ieșim la fața locului ca să mai scăpăm de truda dintre cei patru pereți! Nu face nimic! Mentalitățile se vor schimba! Noi să facem ceia ce ne stă în putință și să cerem stăruitor, celor în drept, să modifice programele așa dupăcum o cere porunca vremii de azi.

Alexiu David.

DIN STUDIUL PSIHO-PEDAGOGIEI — MINCIUNA —

Copilul devine mincinos prin imitație, interes, inteligență și alte multe mijloace. Progresiv se familiarizează cu minciuna bazat fiind pe sprijinul adulților cari în mare măsură tolerează minciuna la copil. Nu numai că nu-l opresc de-a minții, dar chiar îl și îndeamnă, de interes fiindu-le *orgoliul*. Cele mai multe exempe le avem în așa zisă: „*lumea bună*”. Remușcarea care-i urmă în suflet primelor minciuni, acum dispăre și nu mai simte nici o frică, mințind.

Copilul minte ușor. O sugestie cât de ușoară convinge pe copil de existența unui lucru neexistent. O întrebare rău pusă de părinți, profesor etc. . . . poate ușor face să 'ncolțească în mintea copilului fapte nevăzute și neauzite. Chiar și întrebările bune pot aduce dela copil răspunsuri mincinoase.

De ce mint copiii? O dovadă justă este imposibilă. Dr. Jean Demoor spune: *La unii copii minciuna se explică prin mediul brutal în care trăiesc, prin frica de bătaie și imitarea minciunii. Alții mint pentru că trăiesc într'un mediu stricat: părinți mincinoși, hoși, amoralși.*

D=ra Dobre, în urma unui studiu amănunțit asupra copiilor încredințați ei, atribuie minciuna în felul următor: Copiii mint de teamă, 72,9%. Interes 7,6%. Distracție 5,7%. Lene 3,8%. Plăcere 3,5%. Răutate 2,6%. Altruism 2,5%. Diverse 1,4%.

Care este datoria educatorului când a mințit copilul?...

— Să cunoască cauza minciunii și în bună înțelegere cu copilul va afla adevărul mai curând, dacă nu-l va amenința cu pedeapsa. Pedipsindu-l, el, caută să se apere cât poate, complicând minciuna cu deplină conștiință. Nu rare sunt cazurile când o minciună a copilului a rămas enigmă, din cauza relei proceduri la aflarea adevărului. Copilul se apără spunând categoric: «n'am făcut eu».

Unii copii mint din vanitate. Ei clădesc povești fantastice, îndemnați de orgoliu. Să nu confundăm minciuna cu născocirea normală a copilului.

Se știe că copilul în cele mai multe cazuri, nu reproduce cum vede sau cum aude. Întotdeauna el povestește după gustul său, înflorind povestirile după voce, dramatizând întâmplările. Este normal și chiar plăcut să se complacă copilul în născocirile lui, să le făurească în jocuri și să le creadă ca reale. Măsura aceasta slăbește îndată ce imaginațiile mintale se precizează și nu constituie „minciuna”. Pentru combaterea minciunii în școală, învățătorul va avea întotdeauna o atitudine deschisă, va desvolta imaginația copilului, numai prin știința pură a adevărului. *Să ne cunoaștem mai bine copiii căci atunci vom ști cari se folosesc de minciună și le vom îndrepta la timp conștiința.*

EMILIA IVAȘCOIU.

„MORMÂNTUL UNEI ÎNVĂȚĂROARE”

În revista «Gândirea» Nr. 10, anul XII, dl Vasile Băncilă publică o nuvelă cu titlul de mai sus, în care povestind inspecția unui organ de control, descrie cele aflate la o școală rurală în culori cari nu pot decât să ne întristeze pe noi și pe toți cei ce poartă la inimă soarta școlii primare dela sate. Iată pe scurt cece se spune aci sub formă literară.

Mai întâi, se bat învățătorii dela o școală pe chestiuni mărunte de ordin politic. Tot cel bătut mai zdravăn este dat în judecata comisiei disciplinare, unde însă este iăcut scăpat. În legătură cu această întâmplare o învățătoare care fusese martoră la cele petrecute este persecutată de colegii ei ca să nu=i tradeze până când moare sărmana, urmărită de răutatea omenească până la mormânt.

În culori frumoase sunt descriși copiii de sătean dela școală.

Școala însă și învățătorii sunt prezentați, însă, în culori cari numai cinste nu le fac. Local murdar, părăginit, totul în cea mai mare disordine, învățători cari nu=și fac datoria etc.

Ca să=și poată face și cetitorii noștri o idee de felul cum ironizează acest scriitor, cităm câteva pasagii din această nuvelă, care ar trebui să ne pună serios pe gânduri:

«Deaceea copilul de sat nu se miră că domnul învățător mai și lipsește. Că doar n'o să=și lase domnul ciocanii ne=tăiați? Îi întreb, pe urmă, dacă le place să învețe carte, deși aici cel puțin mă așteptam la un răspuns convențional. Dar ei îmi răspund prompt cu aceeaș sinceritate:

— «Învățăm că altfel ne dă bătae?»

— «P'ăsta=l bate în fiecare zi și tot nu știe» ... adaugă râzând altul din grup.

— Și cum vă bate? întreb eu indiferent.

— «Ne pune cu spatele <copilul zicea alt cuvânt, mai plastic> pe bancă, altul ne ține de cap și domnul ne dă cu bastonul».

— «Ne bate și la palmă cu nuiua de roșcovan <în curtea împrejmuită cu salcâmi erau înadevăr și câțiva roșcovani, plantați probabil cu scopul de a servi ca ... material didactic>».

— «Dar pe fete?»

— «Pe ele nu le pune cu ... spatele pe bancă», răs=punde un copil, nișel rușinat și cuviincios, nișel drăcos. «Pe ele le ia de ciuf» ...

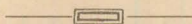
— «Și care domn bate mai tare?» Aici se naște controversă, fiecare copil cerând întâietate pentru învățătorul dela clasa lui.

În altă parte: ... «Copiii sunt singuri. E clasa domnu=

lui director, care a avut încă timp să vină dela câmp, unde desigur i s'a trimis veste. Odată în fața elevilor, mi-am înghițit nemulțumirea și, spontan profesorul dinăuntru meu a vorbit. Am început să fac lecția de aritmetică, pe care o aveau. *Li-se dăduse de făcut acasă nu mai puțin de 54 de socoteli!*)* Să fie, probabil, și pentru cât va lipsi domnul.

Și acum ascultați situația școlii! «Școala are aproape 20 de pogoane de pământ. Avea aproape treizeci, dar 10 le-a luat un fost revizor și s'a împroprietărit singur, deși se mai împroprietărise și în altă parte. «Câmpul de experiență» al școlii are trei hectare, dar nu se face nici o experiență. Manualele școlare le-au introdus târziu. ... Rabatul l-au luat ei, învățătorii. Lucrări practice, modelaj, muzeu ... nu pot să-mi arate nimic din toate astea. Activitatea extrașcolară aproape că nu există. ... Biblioteca stă mai mult închisă fiindcă se pierdeau cărțile» ...

Iată, ce începe să pătrundă în literatură, în ce privește activitatea învățătorului la sate. Iată ce ne pune pe gânduri și ceace trebuie împiedecat să mai pătrundă. Și nu va mai pătrunde dacă ne vom face datoria noi, și vom sili și pe vecinii noștri să și-o facă, sgâlțându-i din marasm și din lânzezeală.

RECENZII

ARON COTRUȘ:

«PRINTRE OAMENI ÎN MERS» (versuri)

Am primit volumul de versuri, cu titlul de mai sus al poetului Aron Cotruș, volum ce s'a tipărit în tipografia A. Wyzykowski, din Polonia, aducând vreo 44 de poezii, scrise în timpul din urmă și în care temperamentul năvalnic al lui Cotruș, se precipită în sonorități, ca un torent de munte peste stâncile ascuțite. Cuprinsul celor vreo 64 de pagini îl sorbi în câteva minute. Acelaș talent puternic, aceeaș măiestrie și originalitate cu care ne obișnuise acest versificator de accente vigoase și pline. Nu vom rezumă toate sentimentele ce ni-le deșteaptă în suflet această poezie sănătoasă

*) Sublinierea este a noastră!

și plină de miez, ci ne mulțumim a reproduce două dintre aceste
giuvaere, cari ni-se par neîntrecut de frumoase și de o puternică
sugestiune :

PESTE CRESTE UDE

peste creste ude
s'aude, s'aude
turmă fără urmă
pe căi ce se curmă
coborînd spre baltă
în zarea cealaltă...

io, cioban lunatic,
cu piept de jeratic
ce să mă mai fac
pe vârful sărac?!

viscocelele latră
prin copaci, prin piatră...
ai vântului cîni...
m'au mușcat de mîni...
asprul vremii lup
m'a mușcat de trup...

mî-au rămas merinde
doine și colinde
pe pustii poteci
spre zăpezi de veci...
ce să mă mai fac
pe vârful sărac,
pe vârful sărac?!...

IN FABRICĂ

cine dintre toți
s'o ivi ca un munte
strîmbătatea s'o 'nfrunte,
s'o arunce 'ntre roți?!
să fie pentru toți :
și trudă, și folos,
să fie pentru toți :

acelaş sus şi jos ...
să fie acelaş cer
pentru plugar, pentru boer,
pentru 'mpărat, pentru miner ...
să fie
odată şi=odată
pentru vecie,
pământul — mănoasă, frăţească moşie;
pentru omenirea toată ...

fabrica chiue, urlă 'nainte
în zarea fierbinte
a luptei nebune
dintre muntele de aur şi pita de cărbune ...

cine dintre toţi
s'o ivi ca un munte
în pornirile=i crunte
strâmbătatea s'o 'nfrunte
s'o arunce 'ntre roţi
s'o arunce 'ntre roţi?!

a. d.

— *Viaţa şcolară despre revista noastră. „Plaiuri Hunedorene* organ de cultură profesională şi generală a asociaţiei corp. did. din jud. Hunedoara, Redacţia şi Administraţia Petroşeni str. Filipescu Nr. 3. Anul II. Nr. 17—18 Martie—Aprilie 1932.

În articolul «Importanţa scris=cetitului şi metoda fonomimic» dna Terezia Ittu susţine în mod elocvent metoda fonomimic, ca unul prin care se ajunge la un rezultat mai fericit pentru dobândirea meşteşugului scris=cetitului.

E cert. Metoda fonomimic este cel mai expeditiv.

După părerea noastră, mai ales în centre minoritare, metoda cuvintelor normale este mai recomandabilă.

Până când prin fonomimic se face mai multă imaginaţie, la cel normal intuiţia realului predomină.

Progresul ce e drept, mai încet, dar sigur. Limbaj mai bogat.

Dintre atâtea metode inclusive Decroly, n'avem decât s'a=legem.

«Scopul scuză mijloacele» poate şi aici corespunde».

CRONICA MĂRUNTĂ

— Incheem anul al III-lea. Cu acest număr (30) revista noastră încheie 3 ani de luptă și de existență și intră în vacanță de două luni, până în Sept., când va apare din nou, într'un format și o estensiune poate ceva și mai mare decât anul acesta când, spre satisfacția noastră, a apărut foarte regulat, lună de lună, dând un volum de peste 340 pagini, ceea ce, după o modestă părere, este destul de frumos.

Fiindcă și noi cei dela revistă și cei din fruntea asociației suntem convinși de marea importanță a acestei publicații, pentru întărirea spiritului de solidaritate și pentru menținerea legăturii sufletești dintre membri corp. didactic primar din acest județ, facem tot posibilul să-i asigurăm existența, punând-o pe baze cât mai serioase și cât mai temeinice. Planurile noastre de anul viitor sunt: reducerea abonamentului la 80 lei anual, pentru ea să plătească toți colegii cu dragă inimă, având conștiința și mândria că toți au contribuit la binele și prosperarea lor proprie.

Cetitorilor noștrii le spunem deci, la revedere în Sept. viitor și în acelaș timp mulțumim călduros tuturor celor ce ne-au spriginit fie moral, fie material, cu scrisul, cu fapta, sau cu vorba.

În numărul I. al anului viitor se va face și o amănunțită dare de seamă asupra revistei, atât din partea redacției cât și din partea administrației.

— „Ne mor învățătorii”. Așa scrie o revistă învățătorescă județeană. Acelaș titlu l-am putea repetă și noi aici, fiindcă avem iarăși nemărginita durere să anunțăm încă încetarea din viață a colegilor noștri: *Andrieu Ofariu*, trecut la cele eterne în anul a 56-lea al vieții și în al 33 an al dascăliei, în comuna Bretea Română, deplâns de colegi, rude numeroase și o familie intristată.

La Romos, s'a depărtat din rândurile viilor colegul *Adam Vasii*, când împlinise tocmai 34 ani de serviciu, lăsând iarăși unanime regrete între rude, cunoscuți și colegi.

La Lupeni a închis ochii învățătoarea *Irma Moldovan*, a cărei sănătate de mult eră cam șubredă.

Rugăm pe tatăl ceresc să-i primească în rândurile dreptilor

și familiilor întristate să le trimită mângâiere, iar noi le vom păstra amintirea.

— *f Iuliu Vuia.* La Caransebeș a încetat din viață directorul școlii normale de acolo, *Iuliu Vuia*, care înainte de război a fost unul dintre elementele cele mai strălucite ale învăț. primar din Transilvania și Banat.

— *Excursiile școlare.* Școlarii dela Aninoasa cu vrednicul lor învăț. ne roagă să facem încă un apel către inimele nobile, pentruca acești școlari să-și poată realiza excursia planuită în Capitală și Constanța. Acești școlari, de un an de zile n'au cruțat nimic ca să obțină din partea autorităților avantajele și ajutoarele de care au nevoie. Până în prezent au obținut reducere de 50 % pe C. F. R. Dl P. Petrescu, inspector general școlar, a binevoit să-i ia sub ocrotirea D-sale și le-a promis, că va scrie pretutindeni: inspectorilor, revizorilor școlari, directorilor de școli etc. ca să-i primească, găzduască și să-i conducă și de se va putea totul să fie gratuit. Dar se pare că atât nu-i de ajuns, au nevoie și de hrană. Deoarece le mai lipsesc încă 3500 lei, speranța noastră este și de data aceasta că se vor găsi încă inimi nobile care vor da contribuția lor pentru ca acești apropiați absolvenți ai șc. prim. poate mai toți sortiți să se întoarcă la brazda părintească, să-și poată îndeplini acest mic ideal. Contribuțiile se pot trimite pe adresa: d-lui învăț. Ioan Trifan, com. Aninoasa, jud. Hunedoara. Au trimis ajutor până în prezent: Domn Anonim 6.600 lei, dl Iosif Iekel, ing. inspector Petroșeni 100 lei, dl Mihail Peck comerciant 200 lei, dl Dtru Homorodean funcționar Soc. «Petroșani» 50 lei, dl Șef de gară Petroșeni 40 lei, Drogheria la «Șarpe» 10 lei, dl Goldstein 5 lei, d-ra Maria Kopoltz conduc. grădinița de copii Aninoasa 100 lei, dl Eug. Husti șeful consumului Aninoasa 200 lei, Subalternii D-sale 150 lei, dl N. Șuvaina secretar la primăria Aninoasa 100 lei, dl Gavril Șimon comerciant 50 lei, dl T. Băcăian suboficiant 40 lei, dl F. Trestian suboficiant 100 lei, dl M. Kovacs suboficiant Aninoasa 100 lei, școlarul Pop Vasile cl. IV-a șc. prim. No. 2 Petroșeni 10 lei. Banca Națională a României din București 1.900 lei, Cassa de Păstrare din Petroșeni 100 lei, dl Barna Teodor consum. 20 lei, dl Slovenszky Iacob 20 lei, dl Pollak Martin 20 lei, dl Baternai Nicolae 20 lei, dl Benedek Ioan 20 lei, d-ra Păpai Palma 20 lei, dl Zippenfenig Iosif 10 lei, dl Kovacs Vilhelm 15 lei, dl comisar Alex. Lucaciu Petroșeni 40 lei, dl

Goldstein comerciant Petroșeni 5 lei, Primăria Aninoasa 1.500 lei, dl Lazar Moța artificier 100 lei, dl Dtru Popescu șeful gării Isroni 20 lei.

— *Încheerea cursurilor* la școlăle primare se fac la 15 Iunie a. c. examene nu se mai țin ci numai încheeri festive de fine de an.

— *Actul eroic al unui învățător.* Cetim din ziare că la o excursie făcută de școlă primară din Petrila, de sub conducerea d=ului Fotescu, căzând un elev în apele Jiului, învățătorul clasei, dl S. Popescu, fără ezitare s'a aruncat după el în apă, ca să-l salveze. Actul a făcut bună impresie în toate cercurile și denotă puterea de jertfă a învățătorilor.

— *De încheerea anului școlar* școlă primară de stat Nr. 1 din loc a dat, Joi, 15 Iunie a. c., un foarte frumos festival cu școlării. Intre puuctele cari din cari mai frumoase am remarcat: *La florăreasa*, scenetă cântată și jucată de elevele d=nei Ittu. Dansuri naționale jucate de elevele clasei a IV. instruite de d=na E. Viorel. Quadrilul jucat de elevele cursului supraprimar de sub conducerea d=nei V. Mărgineanu și cântecele corului de elevi și eleve cu acompaniament de orchestră formată tot din elevii școlălei, conducerea având=0 d=ul Lucaciu. În urmă a vorbit directorul școlălei, dl P. Turcu, întreținând pe părinții elevilor, prezenți în număr mare, cu sfaturi educative și îndemnându-i să țină cât mai strânsă legătură cu școlă și cu învățătorii.

— *Sanatoriile Asociației.* Cu începere dela 25 Iunie a. c. Asociația gen. pune la dispoziția colegilor casele din Techirgiol, Carmen Sylva și Budachi—Cetatea Albă. Camera cu un pat 20 lei, 30 lei cu 2 și 40 lei cu 3 paturi. Inscrieri la sediul Asociației, București, Bulev. Carol 61.

— *Serbări școlare.* În preajma încheerii anului școlar s'au înmulțit și se îndesesc mereu serbările date cu școlării, în toate părțile județului nostru în special la orașe și în comunele mai mari. De pildă numai la Petroșeni au avut loc una f. frumoasă dată de Șc. Nr. 2, sub cond. d=nelor și d=lor învă. deacolo, apoi clasa de fete a d=nei Viorel, dela Șc. Nr. 1. Școlării dela Aninoasa, a căror serbare a fost patronată de colonelul Podgoreanu, comandantul garnizoanei. La Petrila asemenea. La Orăștie, vor fi mari serbări în legătură cu comemorarea lui A. Vlaicu, la care, după

cum suntem informați, va participa și d-nul ministru al școalelor, Gusti. Atât școalele primare cât și cele sec. pregătesc serbări alese pentru acea dată.

— *Cursurile de vară ale Asociației.* În luna Iulie a. c., Asociația Gen. va organiza a patra serie a cursurilor de vară pentru învățători.

— *„Eu sunt cu plugarii nu cu ciorogarii”.* Spre a ilustra moravurile politice din țara noastră, e destul să reproducem din ziare, cazul dela Oradea, când un învățător, la o adunare politică i-a amintit lui Argetoianu de neplata salariilor și a pensiilor, iar cinicul bărbat de stat a ridicat amenințător bățul asupra lui spunându-i disprețuitor: *„Eu sunt cu plugarii nu cu ciorogarii!”*

— *Cu cât s'a urecat salariile învățătorilor prin noile sporuri de salariu.* Ministerul Instrucțiunii a trimis Revizoratelor școlare tabloul cu noile salarii ale învățătorilor. Salariile s'au majorat cu: 9 lei la salariile celor suplینitori, cu 11 lei la cei titulari provizorii, cu peste 100 lei la cei de gradul II. și cu 200 între 350 lei la cei de gr. I. Salariile celor definitivi au scăzut cu aproximativ 20 lei după noul tablou.

— *Au apărut: „Tu vei fi comerciant”* de Joseph Chailley-Bert, trad. de C. Danilescu, ins. itutor. O recomandăm: părinților cari vor să-și îndrumeze pe fiii lor spre comerț, elevilor școlilor comerciale de curs elementar, învățătorilor și profesorilor ca s'o dea la premiile școlare și elevilor cari termină școala primară. Ea este foarte bună și pentru elevii comercianți (băeți de prăvălie) și pentru elevii din școlile de ucenici anul I și II secția comercială. E o carte care merită să fie *cartea de citire* a claselor școlilor inferioare de comerț și care să fie citită și răsцитă până a fi învățată pederost de cei cari vor să devină buni comercianți. În special capitolele: VI despre bunăvoința și răbdarea comerciantului, IX despre cinstea comercială, XI despre trebuința învățaturii comerciantului, XII despre cursurile de adulți, sunt foarte interesante de citit, chiar pentru comercianții patroni, deși toată cartea e cât se mai poate de interesantă, folositoare și vrednică de citit, fiindcă ea a fost scrisă cu scopul de a îndemna și a atrage spre comerț pe tineri și pe cei cari au bani și-i țin neproductivi, precum și a atrage atențiunea încă dela începutul carierii viitorului comerciant asupra atătora dintre lucrurile mărunte și de temelie ale comerțului cari au atât de mari urmări în viața lui.

Toate bibliotecile publice și ale școlilor din toate comunele ar trebui s'o aibă.

Cartea „*Tu vei fi comerciant*” se află de vânzare la traducător C. Daniilescu, publicist în R. Vâlcei, str. Emil Avramescu 3 și se poate trimite oricui franco de porto contra lei 30 sau recomandată contra lei 40, dacă ea nu se mai poate găsi la librăriile principale din mai toate capitalele județelor, cărora li s'au trimis săptămânile trecute în câte 10—15—20—30 și chiar 40 exemplare.

Dariu Pop, „*Teatrul școalei active*”. Cuprinde un prolog și trei comedioane pentru copiii școlilor primare. Prețul 20 lei.

DELA ASOCIAȚIE — SECȚIA JUDEȚEANĂ

PROCES-VERBAL

Incheat în ședința comitetului Asoc. județene, ținută în ziua de 18 Maiu a. c. în localul revizoratului școlar din Deva.

Ședința este deschisă de Dl S. Jula președinte, care salută pe cei prezenți și pune la ordine de zi chestiuni privitoare la îndrumarea și activitatea Asoc. județene. În ședință se aduc următoarele

H o t ă r ă r i :

1. Intreg comitetul se solidarizează cu acțiunea dusă de Dl Țoni, contra sindicalizării, care, în felul cum s'a pus și se încearcă pieziș, nu poate da roade bune în zilele de criză morală, ce bântuie azi, tot odată s'a expedit o telegramă de simpatie și deplină încredere Președ. Asoc. G=le D=lui Țoni.

2. Cine nu înțelege a rămânea membru în Asoc. județeană, care în aceste momente, trebuie să=se bucure de o mai mare solidaritate, să anunțe în termen de 8 zile, președintele subsecțiilor respective, că nu doresc a fi considerați ca făcând parte din cadrele Asociației. D=nii președ. de subsecții vor înainta Asoc. județene, un tablou cu numele învățătorilor respectivi.

3. La congresul Asoc. G=le ce se va ține la începutul luni Septembrie în orașul Cluj, sunt rugați toți colegii până la unul, să ia parte, ca prin solidaritatea noastră să ne impunem opiniei publice și tuturor oamenilor zilei.

4. Acei învățători abonați la revista «Școala și Viața» care apare cu mari sacrificii, sunt rugați ca în termenul cel mai scurt să achite abonamentul, în caz contrariu numele lor va fi publicat în revista noastră, spre văzul tuturor.

5. Domnii colegi, care plătesc salariile, sunt rugați să binevoiască a reținea din salariul de pe luna Maiu, abonamentul revistei

«Plaiuri Hunedorene», iar din cel de pe luna Iunie, cotizația anuală de 100 Lei, pentru Asociație.

6 Se va expedia, de către L1 Brătulescu, tuturor învățătorilor din județ, o declarație pe care o vor iscăli, dându-și astfel conșimțământul că acceptă să fie membri la fondul de ajutorare, care se intenționează să ia ființă cât mai curând, acea declarație va fi înmănată D=lui I. Brătulescu, Vulceș, p. u. Brănișca.

7. La cererea D=lui Cimponeru, de a nu mai fi considerat ca membru în comitetul Asoc. județene — se ia act.

8. Comitetul a luat hotărâre a participa printr'unul sau mai mulți delegați, la sărbătorirea D=lui insp. gen. P. R. Petrescu, în ziua de 31 Maiu, în orașul Petroșeni, cu ocazia împlinirii unui deceniu de îndrumare pedagogică a școlii și învățătorilor din județul Hunedoara.

9. Adunarea generală a Asociației județene se va ținea în orașul Orăștie, la o dată ce se va anunța ulterior.

Drept care s'a încheiat prezentul proces-verbal.

Președinte:
SABIN JULA.

Secretar:
IOAN MORȚUN.

Asociația Reg. a Inv. din Ardeal, Crișana și Maramureș.

DOMNULE PREȘEDINTE,

În vara anului acesta Asociația noastră regională va avea marea cinste de a primi în capitala Ardealului congresul Asociației generală a corp. did. primar din România. Deci vom avea un mare eveniment în viața noastră dascălească de dincoace de Carpați, căci pentru prim dată dela Unire ne va fi dat să vedem cu ochii aceea ce odinioară pentru învățătorii români din aceste părți era numai un vis.

Se impune ca în fața acestu-i lucru să ne pregătim după cum se cuvine. Asociația noastră și secțiile ei sub toate raporturile să fie în ordine.

Președinte:
ss. *G. BOCHIȘ.*

Secretar:
ss. *G. ALMĂȘIAN.*

DELA ADMINISTRAȚIE

Din salariul lunei Maiu și-au achitat abonamentul pe anul școlar 1932—1933, adică: până la 31 August 1933 colegii din următoarele circumscripții de plată:

Adresa destinatarului:

Nicolae Beembea

Sibiu înv.

Com.

Sibiu

Jud. Hunedoara.

Sibiu

P.

Prin Dș. Ana Câdea înv. dir. Orăștie, am primit 2650 <Douămiișesutecincizeci> lei pentru 53 înv. din circumscripția de plată XII Orăștie. Tot prin Dș. Ana Câdea am mai primit 1850 <Unamieoptsutecincizeci> lei pentru 37 înv. din circumscripția de plată V. Geoagiu.

Prin DI Ștefan Paul înv. dir. Pui, am primit 1350 <Unamie=treisutecincizeci> lei pentru 27 înv. din circumscripția de plată XVI Pui.

Prin DI Ioan Brancovean înv. Hunedoara, am primit 2950 <Douămiinouășutecincizeci> lei pentru 58 înv. din circumscripția de plată VII Hunedoara.

Prin șeful circumscripției Hațeg, am primit 3150 <Treimiiuna=sutăcincizeci> lei pentru 63 înv. din circ. de plată VI Hațeg.

Prin șeful circumscripției Brad, am primit 3100 <Treimiiuna=sută> lei pentru 59 înv. din circumscripția de plată IV Brad.

Rugăm pe DI Bălosiu a încasa dela D=onii colegi Nicolae Maier 100 lei, Ioan Mihoc 50 lei și Mina Gugleş 50 lei.

Prin șeful circumscripției Zam, am primit 950 <Nouășute=cincizeci> lei pentru 19 înv. din circumscripția de plată X Zam.

Prin șeful circumscripției Baia de Criș am primit 2550 <Două=miicincisutecincizeci> lei pentru 37 înv. din circumscripția de plată III Baia de Criș.

Prin șeful circumscripției Petroșeni, am primit 900 <Nouășute> lei pentru 18 înv. din circumscripția de plată XIII Petroșeni.

Prin DI Isac Păunescu înv. dir. Șoimuș, am primit 1921 <Unamienouășutedouăzecișunu> lei dela 39 înv. din circumscripția II. Șoimuș. Rata I de 50 lei de persoană. Au mai rămas în restanță cu rata I următorii: Ioan Jugărean Banpotoc, Alex. Deciulescu Buruiene și Vasile Zdrenghia Nojag. Rugăm ca în timpul cel mai scurt să ni se trimită rata a doua dela toți colegii și restanța arătată mai sus.